

IMPRESUM

**GODINA V / 2005.
BROJ 36**

septembar

Glasnik je zvanično glasilo
Privredne komore
Kantona Sarajevo

Uređuje redakcijski kolegij
u sastavu:

Predsjednik:
Munevera Pahor

Glavni i odgovorni urednik:
mr. Irfan Mehičić

Tehnički urednik:
Elvira Baždar

Članovi:
**Latifa Huseinović
mr. Esad Ibišević
Mubera Kadrić,
Rusmira Mandić,
Faruk Podrug,**

Lektor:
Saliha P. Kurtović

Izdavač:
Privredna komora Kantona
Sarajevo, 71 000 Sarajevo,
La Benevolencija br. 8.
Tel: 00387 33/
250-100,
250-101, 250-196
Fax: 00387 33/
250-137, 250-140

Štampa:
Blicdruk, Sarajevo

Na osnovu mišljenja
Federalnog ministarstva
obrazovanja, nauke i
sporta broj 04-15-
2875/01, od 07.06.2001.
god. ova publikacija je
oslobođena poreza na
promet.

BESPLATAN PRIMJERAK

Osma sjednica Skupštine PKKS

Veoma teško finansijsko stanje Komore

Najveći problem je neplaćanje članarine zbog čega je za osam mjeseci ove godine ostvaren gubitak od 102.677,00 KM

Krajem septembra održana je Osma sjednica Skupštine Privredne komore Kantona Sarajevo na kojoj je razmatrano finansijsko poslovanje Komore, na osnovu detaljne i transparentne Informacije o finansijskom poslovanju Komore za period 01. I do 31. VIII 2005. godine. Uvodne napomene dala je Munevera Pahor, sekretar Komore, koja je istakla aktuelne probleme u finansiranju Komore i uzroke takvog stanja. Podsjetila je da je prihod od članarine za 2005. godinu planiran u iznosu od 1,4 miliona KM, ili prosječno mjesečno 120.358,00 KM. Međutim, za osam mjeseci ove godine prosječan mjesečni prihod iznosio je 78.697,00 KM ili 65,3% od planiranog. Dramatičnost situacije donekle je ublažio prihod od komercijalnih usluga, koji je za osam mjeseci iznosio 36.805,00 KM mjesečno, što je za 43,9% više od planiranog, a 213,24% više u odnosu na isti period predhodne godine. U strukturi ukupnog prihoda Komore, prihod na komercijalnoj osnovi iznosi 28,4%, što je znatno iznad procenta kojeg ostvaruju komore razvijenih zemalja Evrope i svijeta.

Pri sadašnjem stepenu naplate prihodi od članarine u 2005. godini se mogu očekivati u iznosu od 1,1 milion KM, a prihodi na komercijalnoj osnovi 360.000,00 KM, ili ukupno 1,4 miliona KM. Kako se očekuje da rashodi iznose 1,6 miliona

Munevera Pahor, sekretar Komore

KM i koji će biti za 7% manji u odnosu na predhodnu godinu, to je realno očekivati gubitak u poslovanju 2005. godine u iznosu od 189.000,00 KM. Dalje smanjenje troškova dovelo bi Komoru u poziciju da ne može ostvarivati svoju osnovnu funkciju i partnersku ulogu sa organima izvršne vlasti i uprave.

Redovnu mjesečnu članarinu plaća 63,6% članova, a članarinu nikako nije platilo 28,2% članova. Kada bi svi članovi Komore izmirili svoje obaveze po osnovu neplaćene članarine iz 2004. i 2005. godine, što iznosi 351.000,00 KM, Komora bi poslovala bez gubitaka i mogla bi zadržati poziciju vodeće Komore na ovim prostorima. Bez toga, Komora će i dalje stagnirati i neće moći pratiti savremene trendove razvijenih komora tržišne privrede. Stoga se pojačana odgovornost članova za redovno izmirenje članarine i dalji razvoj članstva postavlja kao imperativ.

U protivnom, Komora će, nakon skoro stogodišnje tradicije

biti u situaciji da prestane sa radom.

U diskusiji su učestvovali **Šahzudin Jahjaefendić, Brano Vujičić, Kemal Grebo, Ismet Alibegović, Muhamed Šaćiragić, Emir Ramović, Muhamed Gavrankapetanović, Dževdet Ibrišimović, Mustafa Ruvic, Derviš Velić**. Svi oni su podržali prijedloge Upravnog odbora i izložili nove, kako bi se što prije prevazišla ova situacija. Pri tome je naglašeno da ova situacija dijelom proizilazi iz položaja i stanja privrede u cjelini, naglašavajući da je ona dijelom i rezultat položaja i finansijske situacije privrednih subjekata.

Na kraju su članovi Skupštine jednoglasno zaključili da se poduzmu sve akcije na planu povećanja stepena naplate članarine, uključujući i ispostavljanje faktura, umjesto dosadašnjeg načina ispostavljanja virmana.

Skupština je pozvala sve nadležne, državne i druge organe i institucije da pruže podršku i više sarađuju sa Komorom na zajedničkom zadatku izgradnje povoljnijeg privrednog ambijenta i dinamičnijeg razvoja privrede.

Komora će napraviti poseban Operativni plan aktivnosti do kraja ove godine koji će uključiti obilazak članova i razgovor o aktuelnoj situaciji u Komori i privredi Kantona Sarajevo, pojačanu marketing aktivnost na razvoju članstva, organiziranje razgovora sa nadležnim državnim organima o prenosu javnih ovlaštenja na komore i dr.

U ove aktivnosti će se uključiti, pored zaposlenika Komore, i članovi organa i stručnih tijela Komore.

Realizovana još jedna inicijativa - prva među komorama Jugoistočne Evrope Usvojen Kodeks poslovne etike članova PKKS

Skupština je na sjednici jednoglasno usvojila Kodeks poslovne etike članova Komore. Usvajanjem ovog dokumenta Komora i njeni članovi prihvatili su načela odgovornog i etički utemeljenog ponašanja za djelotvorno funkcionisanje tržišta i integraciju privrede Kantona Sarajevo u nacionalnu privredu i međunarodne tokove.

Savremeno poslovanje zahtijeva razvijanje kvalitetnih odnosa sa poslovnim partnerima i društvenom sredinom u kojoj poslovni subjekti djeluju. Privredna komora Kantona Sarajevo je prva među komorama na prostoru Jugoistočne Evrope usvojila pravila etičkog ponašanja svojih članova i potvrdila značaj određivanja osnovnih etičkih smjernica koje će podsticati poslovne ljude na donošenje odluka u korist svojih kompanija i društva u cjelini.

Već dvije godine vode se debate u Komori na temu poslovne etike i etičnog ponašanja u biznisu i održano je više okruglih stolova.

“Krajnji cilj donošenje Kodeksa je da se svim sudionicima koji na bilo koji način dolaze

Kemal Grebo, inicijator i kreator Kodeksa

ili mogu doći u kontakt sa članovima Komore, na transparentan način pokaže da oni poštuju pravila etičnog ponašanja sadržanog u odredbama ovog Kodeksa što u osnovi sadrži obavezu članova da posluju u skladu sa dobrim poslovnim običajima, poštujući norme poslovnog morala i etičnosti u poslovanju”, kazao je ovom prilikom Kemal Grebo, predsjednik Komore i jedan od inicijatora donošenja Kodeksa.

Ovo je ujedno dobra garancija budućim poslovnim partnerima koji i prije uspostavljanja bilo kakvog kontakta sa nekim članom Komore unaprijed znaju da se taj subjekt pridržava odredaba Kodeksa poslovne etike koje je ustanovila njegova asocijacija i da mogu računati da imaju posla sa kompanijama koje se u poslovanju etično ponašaju. S druge strane, ovaj Kodeks upućuje sve članove Komore na potrebu uspostavljanja odgovarajućeg odnosa sa drugim članovima Komore u raznim situacijama poslovne aktivnosti, što može pozitivno uticati na poslovne tokove i eliminisanje nekih pojava za koje se ne može reći da su bile u potpunosti prihvatljive, kada su u pitanju poslovni odnosi između pojedinih članova Komore.

“Zato je za sve članove Komore prihvatanje ovog Kodeksa važan čin i ulaznica u moderan i savremen svijet biznisa”, kazao je Grebo.

Privredna aktivnost ispod realnih mogućnosti Kantona

U sklopu materijala pripremljenih za osmu sjednicu Skupštine Privredne komore Kantona Sarajevo nalazila se i Informacija o stanju i aktuelnim problemima privrede Kantona Sarajevo.

Iz detaljno prezentiranih podataka po sektorima privrede uočavaju se određena pozitivna kretanja. To se, prije svega, odnosi na rast industrijske proizvodnje za sedam mjeseci ove godine za 2,8% u odnosu na isti period predhodne godine, prometa u trgovini za 17,1%, prihoda od turizma za

7,8%, prometa u ugostiteljstvu 10,7%, rast izvoza za osam mjeseci, 4,3%, ukupne spoljnotrgovinske razmjene 17,0%, rast zaposlenosti za šest mjeseci u visini od 5,6% itd.

Međutim, ti rezultati su daleko ispod potencijalnih mogućnosti Kantona Sarajevo, jer Kanton Sarajevo po mnogim segmentima privređivanja zaostaje za drugim kantonima u Federaciji Bosne i Hercegovine. To se posebno odnosi na spoljnotrgovinsku razmjenu.

Iz prezentiranih podataka se vidi da u ukupnoj robnoj razmjeni Bosne i Hercegovine sa svijetom učešće privrede Kantona Sarajevo iznosi 22,9%, a u razmjeni sa Federacijom Bosne i Hercegovine 32,6%.

U posmatranom periodu Kantona Sarajevo u izvozu Bosne i Hercegovine učestvuje sa 14,5%, a u izvozu Federaciji Bosne i Hercegovine 20,7%, dok u uvozu Bosne i Hercegovine učestvuje sa 26,0%, a u uvozu Federacije Bosne i Hercegovine 36,9%.

Pokrivenost uvoza izvozom na nivou Kantona je 20,1% i manja je za 13,0% u odnosu na isti period predhodne godine.

Iako je došlo do nominalnog povećanja vrijednosti izvoza (15 mil. ili 4,3%) u odnosu na osam mjeseci predhodne godine, ne može se govoriti o nekom značajnijem uspjehu u izvozu, pogotovo ako se podaci uporede sa kretanjima u Federaciji Bosne i Hercegovine i na nivou Bosne i Hercegovine.

Naime, u Federaciji Bosne i Hercegovine

izvoz je rastao po stopi od 24,9%, a na nivou Bosne i Hercegovine za 28,4%.

Razmatrajući strukturu pretežnog izvoza, zapaža se visoko učešće metalnog sektora (59,7%), zatim električne energije (11,5%), drveta i prerade drveta (9,8%), farmaceutskih proizvoda (4,8%), prehrambenih proizvoda (4,3%) itd.

Najveći izvoznici su i dalje Volkswagen, Elektroprivreda, Standard, Energoinvest i td.

U strukturi pretežnog uvoza dominira metalni sektor (39,8%), a zatim slijedi nafta i naftni derivati (14,3%), farmaceutski proizvodi (2,5%), papir i karton (2,4%), plastične mase (2,5%), eterična ulja (2,3%), mlijeko i mliječni proizvodi (2,2%), proizvodi za ishranu (1,9%) itd.

Najveći nosioci su: VW, "E", Holdina, Orbico, Energopetrol itd.

Sa Skupštinske govornice:

DA LI ĆE SE POSLOVNI SEKTOR DIREKTNO UKLJUČITI U PREDSTOJEĆE IZBORE RADI DAVANJA KONKRETNE PODRŠKE POLITIČKOJ OPCIJU KOJA ĆE VIŠE PAŽNJE POSVEĆIVATI PRIVREDI I INICIJATIVAMA KOJE UPUĆUJE DRŽAVNIM ORGANIMA ZA IZGRADNJU POVOLJNIJEG PRIVREDNOG AMBIJENTA?

Potpisan Sporazum Saradnja sa SERDA-om

Sarajevska regionalna razvojna agencija – SERDA i privredne komore sa područja ekonomske makroregije potpisale su 29. septembra Sporazum o međusobnoj poslovnoj saradnji u cilju uspješnije međusobne koordinacije i dinamičnijeg privrednog razvoja. Potpisnici Sporazuma su predsjednik Privredne komore Kantona Sarajevo Kemal Grebo, direktor SERDA-e Šefkija Okerić i predsjednici Privredne komore Bosansko-podrinjskog kantona Zijo Terović, Regionalne privredne komore Istočno Sarajevo Milinko Lalović, Privredne komore Srednjobosanskog kantona Asim Gradinčić i Privredne komore Zeničko-dobojskog kantona Šefkija Botonjić.

Sporazumom se regulišu područja međusobne poslovne saradnje u oblastima privrednog razvoja na području makroregije Sarajevo koja se prostire na prostoru 32 općine u oba entiteta i predstavlja jedinstvenu teritoriju po mnogim karakteristikama. Ovim dokumentom naglašene su važne zajedničke aktivnosti i koordinacija na dinamiziranju biznisa, razvoju infrastrukture, zaštite okoliša, edukacije kadrova i drugih aspekata razvoja, zatim podizanju konkurent-

ske sposobnosti privrede, proširenju poslovnih veza i partnerskih odnosa i izgradnje Makroregije kao lidera u procesu integracije BiH u evropske i svjetske integracione procese.

Zajedničko mišljenje je da regionalni razvoj treba predstavljati integralni proces baziran na zajedničkim projektima koji će najuspješnije valorizirati prirodne i ukupne razvojne potencijale regije.

U tom smislu od izuzetne važnosti je ostvarivanje partnerskih odnosa između SERDA-e i komora na projektima koji se realiziraju u okviru razvojnih planova SERDA-e i projekata koji se, u koordinaciji komora, realiziraju u okviru užih i širih administrativnih jedinica koje svojom djelatnošću pokrivaju komore.
E.B.

Prezentacija rezultata Projekta PARTNERS

Komora osposobljena za pružanje usluga u oblasti standarda ISO 14001

U prostorijama Privredne komore Kantona Sarajevo (PKKS) 23. septembra jednom broju privrednika prezentirani su rezultati Projekta PARTNERS - PARTNERSTVA. Prezentaciju su vodili gđa. Munevera Pahor, sekretar Privredne komore Kantona Sarajevo, gđa. Aiša Hajdar, predstavnik rukovodstva za kvalitet u Komori i gosp. Roberto Santolomazza, generalni menadžer Treviso Tecnologia - specijalne agencije pri Trgovinskoj i industrijskoj komori Treviso iz Italije.

PARTNERS je projekt EUROKOMORE koji je financiran od strane Evropske komisije kroz CARDS program. Ovo je dvogodišnji program unapređenja usluga koje komore Zapadnog Balkana (Albanije, Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Makedonije i SCG) pružaju svojim članicama u oblasti međuregionalne suradnje i međunarodnih trgovinskih usluga. Projekt, unutar drugih aktivnosti, uključuje uspostavljanje partnerstva između komora zapadnog Balkana i Evropske Unije. U ovom projektu partner Privredne komore Kantona Sarajevo je Trgovinska i industrijska komora Treviso.

Kako bi olakšala ulazak na EU tržište, PKKS želi ponuditi BH firmama nove usluge na polju CE znaka (na proizvodima) i sistema okolišnog management-a. Ove nove usluge imaju namjeru da poboljšaju međunarodnu konkurentnost BH proizvodnih firmi i da povećaju privlačenje investicija u Kanton Sarajevo.

U cilju implementacije ovih novih usluga dio projekta PARTNERS fokusiran je na edukacije i treninge stručnog tima Komore sa ciljem stjecanja kompetencija koje su potrebne za nove zadatke. Metodologija koja je usvojena za postizanje potrebnih kvalifikacija je obuhvatila tri treninga sa praktičnim primjerima koji su izvedeni pod mentorstvom predavača iz Treviso Tecnologia, specijalne agencije Privredne i industrijske komore Treviso.

Treći po redu seminar održan je 21. i 22. septembra iz oblasti sistema okolišnog management-a, u skladu sa standardom ISO 14001:2004, čime je zaokružena cjelina obuke.

D. Bošnjak

Uključiti privredu u donošenje okolinskih propisa

U Privrednoj komori Kantona Sarajevo 20.09.2005. godine održana je peta sjednica Savjeta za okolinu i održivi razvoj na kojoj je razmatrana aktuelna problematika primjene okolinskih propisa na području Kantona Sarajevo. Istaknuto je da je BiH napravila veliki pomak u institucionalnom jačanju države i donošenju propisa iz oblasti održivog razvoja i zaštite okoline, te da se najveći dio propisa odnosi na privredu.

Nakon objave propisa iz oblasti zaštite okoliša i održivog razvoja poseban problem predstavlja njihova implementacija.

Najveći problem implementacije okolinskih zakona je u predratnim firmama (npr. Pretis, Tehnički remontni zavod Hadžići, Zrak, Famos) iz razloga što u samom donošenju privatizacije agencije za privatizaciju nisu vodile računa o tome koje su obaveze vlasnika prema zadovoljenju okolinskih ograničenja, kao i odgovarajućim troškovima.

Opšta ocjena je neuravnoteženost u primjeni pojedinih dijelova propisa, nivoa ograničenja, nedorečenosti propisa na način koji ozbiljno ugrožava privredu.

Prisutni na sjednici su konstatovali da država (Federacija) razvija i primjenjuje samo propise obaveze (destimulansa) koji se odnose na: obavezu predhodne procjene uticaja na okolinu (za neke industrije i kapacitete), izradu studija uticaja na okolinu, zahtjevanje okolinske dozvole, ograničenje zagađivanja zraka, tretman otpada, provjeru (mjerenja emisije), izvještavanje i izradu plana prilagođavanja i intervencija i sl.

S druge strane nije u funkciji ni jedan propis koji se odnosi na podršku privredi, a čija primjena je obavezana donesenim zakonima:

- program širenja svijesti i obrazovanja,
- rad eko-fonda,
- propis o eko-označavanju proizvoda,
- propis o sistemima okolinskog upravljanja,
- propis o dobrovoljnim sporazumima.

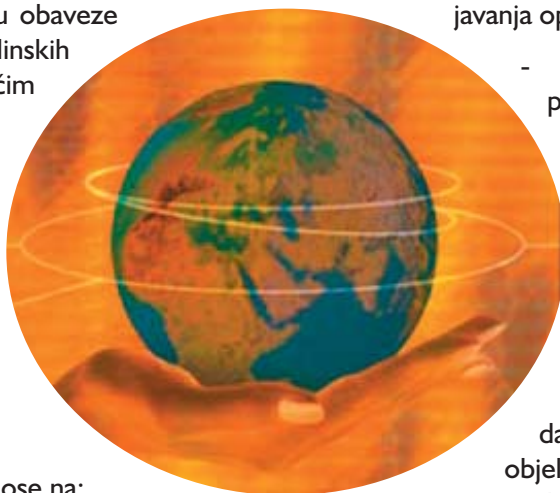
U cilju rješavanja ovih pitanja na sjednici Savjeta zaključeno sljedeće:

- Pri svakom narednom donošenju zakonskih i podzakonskih akata nadležni organi FBiH i Kantona Sarajevo bi obavezno morali konsultovati Komoru kao predstavnika privrede da uzme aktivno učešće kako bi propisi bili primjenjivi u praksi,
  - Privredna komora Kantona Sarajevo će obavezno informisati, educirati i anketirati o zakonima i propisima iz oblasti zaštite okoliša i održivog razvoja, kao i njihovim obavezama u toj oblasti,
  - Uputiti prijedlog Agenciji za privatizaciju Kantona Sarajevo da se prilikom privatizacije definišu obaveze vlasnika prema udovoljavanju okolinskih ograničenja i pokrića odgovarajućih troškova odgovarajućim troškovima, posebno kod zbrinjavanja opasnog i ostalog otpada,
  - Uputiti inicijativu Vladi FBiH da pruži veću podršku implementaciji zakona i propisa iz oblasti zaštite okoliša.
- Privrednici su takođe istakli da će istrajati na prikupljanju novčanih sredstava za izradu Studije o reciklaži čvrstog otpada u Kantonu Sarajevo, čija je projektna osnova davno urađena i za koju postoji objektivna potreba i iskazani interes, ali ne i finansijska podrška.

U cilju kreacije i implementacije obnovljenih programa za okolinsku edukaciju i jačanje procesa sposobnosti okolinskog upravljanja UNESCO je formirao Regionalni centar za obrazovanje i informisanje iz održivog razvoja za Jugoistočnu Evropu. Članovi Savjeta smatraju da će ovaj Centar biti od velike pomoći nauci i privredi.

Više informacija o Centru možete dobiti na sljedećoj adresi: Regionalni centar za obrazovanje i informisanje iz održivog razvoja za Jugoistočnu Evropu; Ul. Vilsonovo šetalište 9, telefon: 656-562; fax: 653-055; www.rec.org.ba

A. Hajdar

Europska akademija za osoblje komora Zapadnog Balkana

5. modul održan u Crnoj Gori

U okviru projekta Europska akademija za osoblje komora Zapadnog Balkana u periodu od 13. do 16. septembra t. g. u mjestu Risan u Crnoj Gori održan je peti modul u sklopu predviđene obuke komorskog osoblja iz komora Zapadnog Balkana. Na seminaru su učestvovali predstavnici komora iz SCG, Makedonije i Bosne i Hercegovine.

Program seminara obuhvatio je sljedeće teme: iskustva na razvoju i pozadina EU projekata, instrumenti za razvoj i upravljanje EU projektima, pregled mogućnosti fondova za zemlje ex-Jugoslavije, priprema budžeta i administrativno – finansijsko upravljanje EU projektima, proširenje EU – iskustva, očekivanja i lekcije izvučene iz proširenja te razvojne strategije: kohezija i efekti članstva u EU.

Izabrane teme su veoma značajne i interesantne za osoblje komora, a imaju za cilj edukaciju koja će biti od koristi prvenstveno članovima komora, ali i svim drugim kompanijama, na putu u europske integracije.

D. Bošnjak

Razgovori u Komori

Iranci žele ulagati u poljoprivredu, tekstilnu i kožnu galanteriju

Delegacija privrednika iz Irana predvođena Prvim sekretarom Ambasade Islamske Republike Iran u BiH gosp. Satar Soltan Shahi posjetila je 08. septembra Privrednu komoru Kantona Sarajevo. U razgovorima sa predsjednikom Komore gosp. Kemalom Grebom i direktorom Centra za ekonomske poslove sa inozemstvom mr. Esadom Ibiševićem ocijenjeno je da su mogućnosti poslovne saradnje i pored toga što Bosna i Hercegovina u trgovinskoj razmjeni sa Iranom bilježi suficit, nedovoljno iskorištene i da se na tom planu može uraditi mnogo više.

Poslovni ljudi iz Irana su ponovnim dolaskom u BiH potvrdili svoje ozbiljne namjere za otpočinjanje biznisa u različitim oblastima, a naročito u poljoprivrednoj djelatnosti. Direktne razgovore obavili su sa proizvođačima tekstilne i kožne galanterije. Predsjednik Komore gostima je predstavio mogućnosti saradnje i dao informacije o domaćoj legislativi iz oblasti stranih ulaganja, beneficijama za investitore i sl. Uručeni su im aktuelni Razvojni projekti kompanija KS i Investicioni vodič za ulaganja u Kanton.

E. Baždar

Sastanak sa predstavnicima CBI

Na inicijativu CBI-a i Ambasade Kraljevine Nizozemske u Sarajevu upriličen je sastanak predstavnika CBI i PKKS u prostorijama Komore. Tema sastanka bila je predstavljanje CBI, upoznavanje sa radom Komore te razgovor o mogućnostima uspostavljanja međusobne suradnje.

CBI - Centar za promociju uvoza u EU iz zemalja u razvoju je agencija Nizozemskog ministarstva vanjskih poslova. Misija CBI –a je unapređenje ekonomskog razvoja zemalja u razvoju jačanjem njihovih konkurentskih sposobnosti na EU tržištu. Fokusrano na EU tržište, ključne kompetencije su poznavanje tržišta, unapređenje proizvoda/proizvodnje, kontrola kvalitete, eksportni marketing i menadžment kao i nastup na tržištu. Ciljne grupe su izvoznici i organizacije koje podržavaju biznis (Business Support Organizations BSO) u zemljama u razvoju kao i uvoznici u EU.

Program CBI se dijeli na: informacije o tržištu, programe za razvoj izvoza, BSO – razvojne projekte, trening programe, company matching – organiziranje susreta između kompanija, te test pripremljenosti za izvoz nazvan Export Checker koji je moguće pronaći na web stranici www.cbi.nl

Sektori djelovanja su: poljoprivreda, ribarstvo, šumarstvo (svježe voće i povrće), proizvodi široke potrošnje (odjeća, tekstil, namještaj), industrijski proizvodi (dijelovi za automobile, elektroničke komponente) i servisi (IT, turizam).

CBI je svoje aktivnosti u 2005. godini planirao i provodi u sljedećim zemljama: Nizozemska, Uganda, Indija, Ekvador, Etiopija, Kenija, Vijetnam, El Salvador, Južna Afrika, Peru, Pakistan, Filipini i Tanzanija.

U razgovoru predstavnici CBI-a su pokazali zainteresiranost za suradnju sa Komorom i objasnili da se na listi prioriteta za proširenje njihovog rada nalaze Albanija, B&H i Makedonija.

D. Bošnjak

PREGLED SAJMOVA U ZEMLJI I SVIJETU

oktobar, novembar, decembar 2005.

DRŽAVA	SAJAM	MJESTO	VRIJEME
BIH	MEDICOP - međunarodni sajam medicine i medicinske opreme	Sarajevo	18. – 21.10.
	JAHORINA 2005 - međunarodni sajam turizma i ugostiteljstva	Jahorina	05.- 06.11.
	BRČKO 2005 - međunarodni sajam privrede	Brčko	07. – 11.12.
	ZEPS 2005 - 12. generalni BH sajam	Zenica	04. - 09.10
HRVATSKA	AMBIENTA - međunarodni sajam namještaja, unutarnjeg uređenja i prateće industrije	Zagreb	12. –16.10.
	INFO – 37. međunarodni sajam informacijske tehnologije INTERLIBER – 28. međunarodni sajam knjiga i učila EDUCA PLUS – 3. izložba cjeloživotnog učenja i razvoja ljudskih potencijala	Zagreb	08. – 12.11.
	BOŽIĆNI VELESAJAM – sajam općeg tipa – hrana, piće, slike, knjige, umjetnine, kozmetika, ukrasi	Zagreb	15. – 30.12.
SCG	MODA U SVETU – 46. jesenji sajam odijevanja,kozmetike i opreme 27. jesenji sajam kože, obuće i opreme	Beograd	13. – 15.10.
	UČILA – nastavna sredstva, aparati, oprema BIRO – EXPO – oprema i pribor za kanc. poslovanje GRAFIMA – grafička oprema BEOGRADSKI SAJAM KNJIGA	Beograd	25. – 29.10. 25. – 29.10. 25. – 29.10. 25. – 31.10.
	SAJAM NAMJEŠTAJA - namještaj svih vrsta i namjena, mašine i alati za obradu drveta	Beograd	14. – 20.11.
	TEHNOMA 2005 – 31. međunarodni sajam metalurgije, elektronike i građevinarstva ZAŠTITA I ODBRANA – 5. međunarodni sajam individualne i kolektivne zaštite i obezbjeđenja	Skopje	18. – 22.10.
ITALIJA	TANNING –TECH- međunarodna izložba mašina i opreme za industriju kože	Bolonja	25. – 28.10.
	EIMA & EIMA GARDEN – 36. međunarodni sajam mašina za poljoprivredu i vrtlarstvo	Bolonja	12. – 16.11.
	LA BUONA TAVOLA – izložba tradicionalne hrane i testiranje vina	Modena	24. – 27.11.
	MOTOR SHOW 2005 - međunarodni sajam automobila i motocikla	Bolonja	03. – 11.12.
NJEMAČKA	50 FINE ART MUNICH – sajam antikviteta, slika, nakita	Minhen	08. – 16.10.
	ENVIRO – PRO - TECOMEX 2005 – međunarodni sajam iz oblasti zaštite okoliša i reciklaže	Minhen	12. – 14.10.
	BIOTECHNICA 2005 – međunarodni sajam biotehnologije u ishrani, opreme za poljoprivredu, bioinformacije u farmaciji i medicini, usluge u zaštiti okoliša	Hanover	18. – 20.10.
TURSKA	AUTOMOTIV 2005 - 11. međunarodni sajam prateće automobilske industrije, komponenti, alata i opreme za servise	Istanbul	17. – 22.11.
	AYMOD 2005 – 34. međunarodni sajam obuće	Istanbul	08. – 11.12.
MAĐARSKA	PRINTEXPO – sajam mašina i opreme za izdavačku i štamparsku djelatnost	Budimpešta	11. – 14.10.
POLJSKA	POLEKO 2005 - međunarodni sajam zaštite okoliša	Poznanj	15. – 18.11.
	TECHNICON - međunarodni sajam nauke i tehnologije na polju automatike, elektroenergetike, robotike i IT INOWACJE – 6. međunarodni sajam inovacija	Gdanjsk	19. – 21.10.

Dobit za širu društvenu zajednicu

Od 8. do 11. septembra na Trgu oslobođenja održan treći po redu Sajam pčelarstva i pčelarske opreme

Ovogodišnji sajam pčelarstva u Sarajevu otvorio je Abid Šarić, ministar privrede u Vladi KS, naglašivši da je pčelarstvo privredna oblast od koje se može ostvariti solidan prihod, a od aktivnosti pčelara, udruženja i drugih organizacija i institucija šira društvena zajednica ostvaruje značajnu ekonomsku dobit, jer ova djelatnost utiče pored ostalog i na smanjenje trgovinskog debalansa u prehrambenom sektoru.

Od aktivnosti pčelara umnogome ovisi kvalitet i drugih finalnih poljoprivrednih proizvoda, dok sa nutricionističkog stanovišta proizvodi pčela imaju poseban značaj, jer je med za ljudski organizam skoro 100 posto iskoristiva namirnica, koja sadrži oko 75% šećera - glukoze i fruktoze, oko 5% složenih ugljikohidrata, organskih kiselina, manji dio proteina i enzima, peludnih zrnaca, raznih antiseptičkih tvari, vitamina, minerala, mirišljavih tvari itd. Također mnoge privredne grane svoju proizvodnju baziraju na pčelinjim proizvodima (farmacija, elektrotehnika, ...).

Svoje proizvode izložili su individualni pčelari i pčelarske organizacije iz BiH, Hrvatske i Srbije i Crne Gore, koji su Sarajlijama ponudili bogat asortiman pčelarske opreme, kvalitetne vrste meda i druge ekološki ispravne prehrambene proizvode različitog biološkog i

geografskog porijekla, farmaceutske preparate na bazi bilja i pčelinjih proizvoda, stručnu literaturu itd.

U cilju davanja podrške kampanji promocije i kupovine domaćih proizvoda i smanjenju uvoza, dodijeljene su zlatne, srebrne i bronzane plakete u šest kategorija, i to za med od kadulje, bagrema, lipe, kestena, vrijeska i livade. Dodijeljena su i specijalna priznanja i nagrade za sveukupni doprinos razvoju pčelarstva u BiH, najkvalitetniji med u saću i najljepše uređeni štand. Sve organoleptičke i hemijske analize rađene su na bazi šifriranih uzoraka.

U sklopu Sajma pčelarstva održana su edukativni i stručni susreti, od čega je posebno posjećen Okrugli sto na temu "Pčelarstvo u BiH i regionu-aktuelno stanje i perspektive".

Pokrovitelji Sajma bili su: Kanton Sarajevo, Grad Sarajevo, općine Stari Grad i Centar, te USAID – Lamp projekat.

S. Selimović

Oglašavajte se u Glasniku !

	članovi		nečlanovi	
1/5 stranice	50		75	
1/4 stranice	70		100	
1/3 stranice	100	+ 50%	150	
1/2 stranice	150	kolor	220	+ 50% kolor
1/1 stranice	200		300	

Cijena na koricama uvećava se za 20% prema gore specificiranim veličinama

Napomena: U cijenu nije uračunat porez na promet usluga u visini 10%
Za više informacija, obratite se na tel: 25 01 44 fax: 25 01 36,

e-mail: elvirab@pkasa.com.ba

Na osnovu člana 48. Statuta Privredne komore Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 1/99), a u vezi sa odredbama člana 1, 6. i 7. Zakona o privrednim komorama u Federaciji BiH («Službene novine Federacije BiH», broj 35/98 i 34/03) i člana 9. Odluke o organizaciji i radu Komore, Predsjednik Komore donio je

P R A V I L A

O VOĐENJU REGISTRA ČLANOVA PRIVREDNE KOMORE KANTONA SARAJEVO

/prečišćeni tekst/

Član 1.

Ovim pravilima uređuje se ustroj, vođenje i sadržaj Registra članova Privredne komore Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Komora), kao i način pristupanja u članstvo Komore i prestanak članstva".

Član 2.

Komora vrši ustroj Registra članova Komore, kao javne knjige, na osnovu koje se izdaju ogovarajuća rješenja, uvjerenja i potvrde o članstvu, sa pravima i obavezama iz osnova članstva u Komori, u skladu sa Zakonom, Statutom i drugim aktima Komore.

Član 3.

Registar članova Komore vodi se u obliku poslovne knjige, formata A4, sa čvrstim uvezom sačinjenim od trajnog papira.

Svaka stranica knjige označava se rednim brojem.

Registar članova Komore vodi se i u elektronskoj formi.

Član 4.

Upis u Registar članova Komore vrši se na osnovu Izjave o pristupanju u članstvo Komore.

Upis se vrši po rednom broju, prema redoslijedu i datumu prispjeća Izjave o pristupanju u članstvo Komore.

Registar sadrži sljedeće podatke:

1. redni broj,
2. puni naziv pravnog lica,
3. sjedište (kanton, općina, ulica i broj, tel/fax),
4. datum osnivanja,
5. identifikacijski broj,
6. registrovana djelatnost (SKD i naziv),
7. oblik organizovanja,
8. oblik vlasništva,
9. broj zaposlenih,
10. kontakt osoba,
11. podaci o direktoru (ime i prezime, tel/fax, e-mail),
12. datum upisa u Registar,
13. način i datum prestanka članstva.

Član 5.

Knjiga Registar članova Komore može se koristiti za više kalendarskih godina.

Nakon zaključenja prve knjige, koju ovjeravaju zaposlenik koji vodi Registar i Sekretar Komore, otvara se nova knjiga.

Knjige Registra članova Komore se čuvaju trajno.

Član 6.

Pravna lica iz člana 6. Zakona o komorama stiču članstvo u Komori, **kada potpišu IZJAVU o pristupanju u članstvo Komore.**

Na osnovu date izjave, pravno lice se upisuje u Registar članova Komore, izdaje mu se članska karta. Oblik i sadržaj izjave i članske karte je dat u prilogu ovih pravila i čini njegov sastavni dio.

Član 7.

O svakoj promjeni podataka iz člana 4. ovog pravilnika, član Komore dužan je obavijestiti Komoru u roku od 30 dana od dana nastanka promjene.

Promjene podataka, nastale nakon upisa, vrše se u odgovarajućoj koloni ispod osnovnog upisa, u drugoj boji, sa navođenjem datuma izvršene promjene.

Član 8.

Podaci iz Registra mogu se koristiti samo za potrebe Komore i članova Komore.

Predsjednik Komore imenuje zaposlenika koji će voditi Registar.

Javne isprave na bazi podataka iz Registra izdaje ovlašteno lice u Komori.

Predsjednik i Sekretar Komore nadziraće način prikupljanja, obrađivanja, ažuriranja i korištenja podataka iz Registra.

Član 9.

Brisanje iz Registra članova Komore, vrši se u sljedećim slučajevima:

- na zahtjev člana Komore,
- radi neplaćanja članarine, po isteku kalendarske godine za koju član Komore nije podmirio članarinu,
- u slučaju stečaja ili likvidacije,
- donošenjem pravosnažne odluke Suda časti Komore o brisanju iz Registra članova Komore.”

Član 10.

Prestanak članstva, na zahtjev člana Komore, radi neplaćanja članarine i donošenjem pravosnažne odluke Suda časti Komore, može se najaviti u toku poslovne godine, a prestanak članstva, brisanje iz Registra članova Komore, te ostvarivanje prava i obaveza člana Komore prestaje istekom kalendarske godine.”

Član 11.

Ako član Komore bude brisan iz Registra članova Komore i prestane mu članstvo u Komori po jednom od osnova iz člana 9. Pravila o vođenju registra članova Komore, može ponovo pristupiti u članstvo Komore istekom jedne godine, od dana prestanka članstva, nakon izmirenja svih ranijih obaveza po osnovu članarine do dana kada mu je prestalo članstvo u Komori.

Ponovnim upisom u Registar članova Komore pravno lice dužno je, na ime troškova ponovnog pristupanja u članstvo, uplatiti iznos od 100,00 KM.”

Član 12.

Član Komore kojem je prestalo članstvo po bilo kom osnovu iz člana 9. ovih Pravila, dužan je vratiti člansku kartu Sekretaru Komore u roku od 15 dana po prestanku članstva.

Član 13.

Član Komore koji je ostao bez originalne članske karte (gubitak, teže oštećenje, otuđenje i sl.) ima pravo podnijeti zahtjev za izdavanje nove, uz snošenje troškova izrade.

Odluku o izdavanju nove članske karte donosi Sekretar Komore.

Član 14.

Ova pravila stupaju na snagu danom donošenja, a objaviće se u Glasniku Komore.

PREDSJEDNIK KOMORE

Kemal Grebo, dipl. ecc.

Više od auto-škole

Maxline - najveći u Evropi

U pripremi realizacija novog projekta "Program sigurne vožnje". Stručni kadar zaslužan za širenje kulture ponašanja u saobraćaju i odličnu obuku kandidata

Mirsad Hrvat, direktor Maxline

Za samo tri godine svog postojanja i rada firma Maxline je uspjela zaposliti oko pedeset radnika i time steći epitet najveće auto-škole u Evropi. U konkurenciji među 50 auto-škola koliko ih broji glavni grad Bosne i Hercegovine Maxline danas ostvaruje izvanredne poslovne rezultate i vole za sebe reći, s obzirom na široku lepezu usluga koje pružaju svojim klijentima da su mnogo više od auto-škole.

Godišnje izvrše obuku a, b i c kategorije za preko 2000 kandidata, među kojima prednjače mladi ljudi. Od 2002. do danas obučili su preko 100 demobilisanih vojnika u vozače instruktore i jedan broj njih zaposlili u auto školama u Sarajevu, Mostaru i Zenici.

"Tokom obuke budućih vozača naročitu pažnju poklanjamo širenju kulture ponašanja u saobraćaju, te na taj način dajemo svoj doprinos smanjenju broja saobraćajnih nesreća", kazao je gos. Mirsad Hrvat, direktor Maxline-a

Pored velikog broja vozača-instruktoru u Maxlineu zapošljavaju pedagoga, psihologa, socijalnog radnika, ekonomistu i saobraćajnog inženjera, te uvijek nastoje osvježiti kadar mladim visoko-obrazovanim stručnjacima.

Kupovinom 20 novih automobila obnovili su vozni park vozilima koja u potpunosti zadovoljavaju tehničke uslove nepohodne za obavljanje obuke.

"Zadovoljni smo što naši radnici imaju redovna primanja, nemamo neizmirenih obaveza prema dobavljačima, niti prema državi i sve kredite redovno isplaćujemo", ističe Hrvat.

Nova zakonska regulativa

Što se tiče načina obuke kandidata u cijeloj državi naš sagovornik vjeruje da smo po tom pitanju još uvijek u značajnom zaostatku za razvijenim zemljama. Vozački ispit u Bosni i Hercegovini se polaže pri MUP-u, što nigdje drugdje u svijetu nije praksa.

No, novi Zakon o bezbjednosti saobraćaja donosi značajne promjene u ovoj oblasti. Nakon stupanja na snagu mnoge auto-škole bi mogle prestati sa svojim radom.

"Imao sam priliku učestvovati u kreiranju ovog zakona i davati svoje prijedloge i siguran sam da će ovaj zakon donijeti niz

promjena u saobraćaju. Samo polaganje vozačkog ispita duplo više će koštati", naglasio je Hrvat.

Novim zakonskim propisima mnogo više pažnje poklanja se kvalitetnijoj teoretskoj i praktičnoj obuci, a nakon položenog vozačkog ispita vozači će dobijati probnu vozačku dozvolu na dvije godine. S obzirom na kulturu u saobraćaju, kao i socijalnu moć građana tokom primjene određenih propisa u početku će se nailaziti na brojne poteškoće.

Korisni projekti

Program sigurne vožnje koji bi u Maxlineu trebao zaživjeti do kraja tekuće godine namijenjen je vozačima koji nakon položenog vozačkog ipita nisu imali priliku voziti. Neke od prednosti ove dodatne obuke su što obuhvata vožnju po kiši, autoputu, kao i tzv. kondicionu vožnju.

Sa Hypo Alpe Adria Bank Maxline planira realizirati program namjenske štednje, a u toku je i poseban program teoretske obuke za 16-godišnjake i 17-godišnjake.

E. Baždar

Vrhunska obuka kandidata za a,b,c kategoriju

Centar za edukaciju PKKS

Set seminara o PDV-u

Komora je uspješno realizovala tri seminara u toku septembra 2005. godine od kojih su dva seminara iz fiskalne oblasti na temu poreza na dodanu vrijednost:

„Porez na dodanu vrijednost za firme iz oblasti saobraćaja, špedicije i telekomunikacija”

(15. septembar)

„Porez na dodanu vrijednost za firme iz oblasti tekstilne i kožne industrije”

(27. septembar)

„Međunarodni principi u javnom pribavljanju – Pravila konkurentnog nuđenja roba, radova i konsalting usluga (28. septembar)

Komora realizuje set seminara na temu poreza na dodanu vrijednost u periodu juni-decembar 2005. godine. Ukupno će biti realizovano 10 seminara iz najvažnijih privrednih branši. Predavač dr Mirsad Kikanović je osim kratkog dijela teorije i prezentacije zakona, zajedno sa polaznicima obradio niz primjera iz ovih branši. Na kraju oba seminara dao je odgovor na brojna pitanja koja su postavili polaznici seminara. Na prvom seminaru bilo je prisutno 25 privrednika iz nekoliko kantona, a na drugom 20 privrednika.

Ovaj zanimljiv seminar pripremljen je u cilju da se privrednici stručno usavrše za efikasnije pribavljanje (procurement) i konkurentno nuđenje roba, radova i konsalting usluga.

Predavač na seminaru je bio dipl. inž. Ibro Čengić, specijalista organizacije i menadžmenta – viši trener o međunarodnim principima u pribavljanja i konkurentnom nuđenju za Jugoistočnu Evropu). Seminaru je prisustvovalo 15 privrednika.

F. Podrug

NAJAVE ZA OKTOBAR 2005. GODINE

Komora planira realizaciju sljedećih seminara

«Razvoj menadžerske karijere i zadovoljstva radnika» 10. oktobar
(predavač: dr Vidoje Vujić, Fakultet za turistički i hotelski menadžment, Opatija)

„PDV za firme iz oblasti metalne i elektro industrije” 12. oktobar
(predavač: dr Mirsad Kikanović)

«Upravljanje vremenom» (predavač: Šemsudin Zaimović, Lukavac) 13-14. oktobar

«Odnosi sa javnošću i retorika» 20-21. oktobar
(predavači: Edhem Ekmešćić i Mirela Španjol-Marković (Zagreb)

«Usavršavanje prodaje» 26- 27. oktobar
(partner: Adizes institut, Los Angeles - Adizes, Novi Sad)
Seminar će se održati u Neumu.

„PDV za firme iz oblasti drvne industrije i šumarstva” 26. oktobar
(predavač: dr Mirsad Kikanović)

Pozivamo privrednike da prisustvuju ovima seminarima.
Detaljnije informacije možete dobiti na telefone Centra za edukaciju kadrova:
250-117, 250-116, 250-107 ili web strani Komore: www.pkksa.com.ba/Aktuelni seminari

Prevent planira nova ulaganja

Delegacija njemačkog auto-koncerna Volkswagen posjetila je krajem septembra proizvodne pogone grupacije Prevent u Sarajevu, Zenici i Visokom. U novu kožaru Preventa GBR u Visokom do sada je uloženo oko 20 miliona eura.

Prema riječima vlasnika Preventa Sarajevo u narednom periodu planirano je u novu kožaru dodatno investiranje od pet miliona eura, te zapošljavanje 350 novih radnika.

Šumaprojekt Sarajevo 2004. godine poslovao sa dobiti od 5.636 KM

Dioničko društvo Šumaprojekt Sarajevo poslovnu je 2004. godinu završilo sa ostvarenom neto dobiti u iznosu od 5.636 KM. Šumaprojekt je tokom prošle godine ostvario ukupne prihode od 1.301.392 KM, te rashode od 1.295.756 KM.

UPI Poslovni sistemi prošle godine ostvarili dobit od 159.303 KM

Dioničko društvo UPI Poslovni sistemi Sarajevo poslovnu je 2004. godinu završilo sa ostvarenom neto dobiti nakon oporezivanja od 159.3030 KM. Ovaj nekadašnji bosanskohercegovački poslovni gigant ostvario je tokom 2004. godine prihode od prodaje u iznosu od 849.927 KM i prihode od finansiranja u iznosu od 23-4.780 KM, dok su rashodi iznosili više od 872.249 KM.

SCG ovogodišnja "zemlja partner" na sajmu ZEPS

Od 4. do 9. oktobra biće održan 12. generalni bh. sajam ZEPS 2005. (Zenički privredni sajam). Na sajamskoj površini od oko 21.000 metara kvadratnih svojim proizvodima i uslugama predstaviti će se oko 800 izlagača iz 30 država.

Organizator sajma ZEPS 2005., Poslovni sistem RMK kao "zemlju partnera" najavio je Srbiju i Crnu Goru.

Na listi najuspješnijih firmi u BiH tri telekom kompanije

Prva tri mjesta na listi najuspješnijih firmi u BiH zauzimaju tri telekom kompanije – BH Telecom, Telekom RS i Eronet, dok se u samom vrhu te liste nalaze uglavnom javna preduzeća. Ovo je istaknuto prilikom dodjele priznanja najuspješnijim bh. firmama, prema anketi i izboru Poslovnih novina, urađenoj na osnovu dostavljenih rezultata poslovanja iz 2004. godine.

Na listi najuspješnijih firmi, iza Telekoma, slijede Fabrika duhana Sarajevo, Tvornica cementa Kakanj, BH Gas Sarajevo, Sarajevska pivara, Coca Cola Sarajevo, Feal Široki Brijeg, Bosnalijek Sarajevo, Akova Sarajevo i druge.

EFT formirao kompanije u Poljskoj, Rumuniji, Hrvatskoj i BiH

Londonska firma Energy Financing Team (EFT) najavila je da bi do kraja godine trebalo da dobije licencu za trgovinu električnom energijom na teritoriji Poljske, Rumunije, Hrvatske i BiH. Dobijanje ovih licenci omogućiće EFT-u da u tim zemljama direktno ponudi svoje proizvode i usluge velikim industrijskim sistemima i malim potrošačima. EFT je u ove četiri zemlje već formirao kompanije

i ispunio sve uslove za dobijanje licenci za trgovinu električnom energijom. Preko 60 odsto svog poslovanja EFT Grupa realizuje na tržištima EU.

Na 81. Zagrebačkom velesajmu samo dvadesetak izlagača iz BiH

Iako je Hrvatska najvažniji vanjskotrgovinski partner Bosne i Hercegovine, ove godine na tradicionalnom Zagrebačkom velesajmu predstavlja se samo dvadesetak firmi iz BiH, a za razliku od prije kada ih je bilo znatno više i kada su se izlagači iz BiH predstavljali zajednički ili putem privrednih komora.

Stotinu godina organizovanog sindikalnog pokreta u Bosni i Hercegovini

Sindikati u Bosni i Hercegovini ove godine slavi 100 - godišnjicu sindikalnog pokreta. Istorija njegovog nastanka i svega što se dešavalo čitavo jedno stoljeće govori o ozbiljnosti organizacije i njenom kontinuitetu, čega bi i danas morali biti svjesni svi koji nastupaju u ime sindikata, kao najmasovnije interesne organizacije radnika.

Jačanjem i afirmacijom Sindikata, njegovim širenjem i univerzalnošću do onog što nazivamo sindikalni pokret, dolaze do punog izražaja pitanja koja čine temelj konstitucije i sadržajnog funkcionisanja sindikata. Ta pitanja su izuzetno aktuelna i dominantna za njegovu opstojnost, snagu i funkcionalnu budućnost, a to su odnos sindikata i vlasti, odnos sindikata i poslodavaca, odnos sindikata i političkih stranaka.

Izvor: dnevna štampa i portal Bh biznis

Projekat

Oživljavanje turizma i na lijevoj obali Miljacke

Području oko parka At Mejdan u dosadašnjoj turističkoj ponudi nije poklanjana odgovarajuća pažnja. Realizaciju projekta finansijski će podržati italijanska regija Toskana

U organizaciji SEENET-a održan je sastanak na kojem je razmatran prijedlog projekta "Turistička valorizacija trga At Mejdan i rješenje nekih infrastrukturnih problema Grada Sarajeva" koji je kandidirala Gradska uprava Grada Sarajeva uz podršku Općine Stari Grad. Realizaciju projekta finansijski će podržati italijanska regija Toskana iz Programa pomoći za Jugoistočnu Evropu (SEENET).

Izradom odgovarajućeg informativno-propagandnog materijala koji će stajati na usluzi turistima na info pultovima u Muzičkom paviljonu, Despića kući ili Informativnom centru TZ Kantona Sarajevo, promovirati će se cijeli lokalitet sa namjerom dužeg zadržavanja turista i prije nego što posjete turistički biser Sarajeva – Baščaršiju i ostale znamenitosti Kantona.

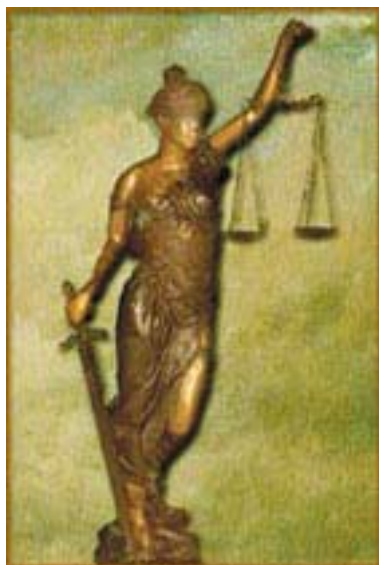
Sveukupni cilj projekta je jačanje turističke ponude Grada Sarajeva, posebno turističko oživljavanje

dijela Grada na lijevoj obali rijeke Miljacke, kao što je područje oko parka At Mejdana i njegovo integralno korištenje u cjelovitoj turističkoj ponudi Sarajeva. Realizacijom projekta u sveukupnoj turističkoj ponudi grada At Mejdan bi mogao postati polazna tačka obilaska stare jezgre Grada i Kantona Sarajevo.

S. Selimović

Novi značajniji propisi

BOSNA I HERCEGOVINA

- Uputstvo o postupku sukcesivnog carinjenja proizvoda u rastavljenom stanju iz Odjeljaka XVI, XVII i XVIII Carinske tarife ("Sl. glasnik BiH", broj 62/05)

FEDERACIJA BiH

- Opći Kolektivni ugovor za teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine ("Sl. novine FBiH", broj 54/05)
- Lista privrednih društava prema kojima ovlaštenja po osnovu državnog kapitala vrše organi Federacije ("Sl. novine FBiH", broj 54/05)
- Pravilnik o prestanku važenja Odluke o određivanju roka za uplatu dionica privatizacijskog investicionog fonda ("Sl. novine FBiH", broj 54/05)
- Pravilnik o prestanku važenja Pravilnika o načinu izvještavanja o korištenju privatizacijskih potraživanja ("Sl. novine FBiH", broj 54/05)

YOUR EUROPE - Informacije za poslovne ljude i građane

Europska komisija pokrenula je novu web stranicu pod nazivom YOUR EUROPE sa osnovnim podacima o uvjetima poslovanja u državama članicama EU. Na stranici se mogu dobiti informacije o poreskom sistemu, izvorima financiranja, pravima građana u okviru europskog pravosuđa, uključujući slobodu kretanja i pravo na posao u bilo kojoj državi članici EU. Tu su i informacije o poreskoj stopi u zemljama EU, proceduri osnivanja firme, socijalnom osiguranju zaposlenih, kao i niz drugih korisnih podataka.

Stranica je pokrenuta s ciljem olakšavanja administrativnih procedura za one koji žele da registri- raju svoju firmu u EU.

Istraživanje EUROBAROMETRA je pokazalo da su administrativne prepreke na drugom mjestu na listi prepreka za pokretanje biznisa u zemljama EU.

Više informacije na: www.europa.eu.int/youreurope/index_en.htm.

PROGRAM CADSES – INTERREG III B

CADSES (Central Adriatic Danubian Southeastern European Space – Prostor srednjeg Jadrana, Dunava i Jugoistočne Europe) je program koji se odnosi na transnacionalnu suradnju državnih, regionalnih i lokalnih vlasti šireg geografskog područja.

U program je uključeno ukupno 18 zemalja, od toga 9 članica EU (Austrija, Češka, Njemačka, Grčka, Mađarska, Italija, Poljska, Slovačka i Slovenija) i 9 zemalja ne članica EU (Albanija, BiH, Bugarska, Hrvatska, SCG, Makedonija, Moldavija, Rumunija i Ukrajina). Ukupna sredstva izdvojena za ovaj program su 279 milijuna eura, a za učešće Zapadnog Balkana predviđeno je sufinanciranje iz CARDS-a u visini od 4,8 milijuna eura.

Program CADSES je uključen u PROGRAM ZA NOVE SUSJEDE (Neighbourhood Programme), novi programski okvir prekogranične suradnje sa vanjskim granicama EU nakon posljednjeg proširenja.

Više informacija na: www.cadses.net/index.htm.

b2europe

b2europe je alijansa europske poslovne mreže za pomoć kompanijama, posebno malim i srednjim poduzećima (SMEs), ali i potencijalnim poduzetnicima. Cilj je povećanje konkurentnosti i poslovnog uspjeha.

Europska poslovna mreža, osnovana od strane Europske komisije, prepoznatljiva je po obimnim po-

dacima o potrebama europskih biznismena. Osnovni cilj ovog portala je bolji servis za SME-s, posebno kroz bolje koordiniranje menadžmenta i unapređenja strukture mreže.

Više informacija na stranici: www.europa.eu.int/comm/enterprise/networks/b2europe/b2europe.html

EU VIJESTI:

- Europska komisija predložila je izmjenu tranzitnog režima EU, pa će tako strancima koji putuju u EU biti omogućen tranzit kroz 10 novoprimaljenih članica Unije bez pribavljanja dodatne vize. Prema tom prijedlogu, šengenske vize i boravišne dozvole izdate u 15 dosadašnjih zemalja članica biće validne za prolazak kroz 10 novih. Vrijedi i suprotno, vize izdate u nekoj od novih članica, važit će i u ostalim zemljama EU.
- Devet studenata iz BiH su potpisali ugovore o po- hađanju postdiplomskih studija iz oblasti europskih integracija na prestižnim univerzitetima u Italiji i Belgiji. Selekcija je izvršena putem javnog konkursa od strane Direkcije za europske integracije BiH, Delegacije Europske komisije u BiH i Agencije za državnu službu BiH.
- Europski Parlament je pokrenuo nove web stranice koje nude brži i lakši pristup političkim odlukama parlamentarnih zastupnika. Stranice će biti redovno ažurirane i prezentirat će na vrlo jednostavan način novosti o Parlamentu na 20 jezika država EU, a obuhvaćat će : vijesti, Parlament, zastupnike, aktivnosti i EP uživo.
- BiH ima najbržu rastuću ekonomiju u svijetu prema podacima objavljenim u knjizi POCKET WORLD IN FIGURES (svijet u brojkama) za 2005., koju izdaje The Economist. Prema podacima ovog britanskog tjednika ekonomija BiH je u razdoblju od 1992. do 2002. rasla po prosječnoj stopi od čak 20,5 posto na godinu, što je najviše na svijetu. Osim BiH, Irske i Albanije, na listi se nalaze i Luksemburg, Poljska, Slovenija i Malta.

WTO VIJESTI:

- Vlada Italije donirala je 1,000,000 eura za tehničku pomoć WTO u 2005. godini.
- Pascal Lamy –novi direktor WTO-a je 14. septembra otvorio NOVU FAZU u trgovinskim pregovorima otvaranjem njegovog prvog sastanka Trgovinskog pregovaračkog komiteta i izrazio nadu da će novi krug pregovora biti mnogo efikasniji i produktivniji.
- WTO PANEL RASPRAVE su u septembru po prvi puta bile otvorene za javnost, te su ih promatrali novinari, studenti ali i svi oni koji su željeli na licu mjesta čuti o čemu se raspravlja i kakvi su stavovi pojedinaca.

Pripremila: Dubravka Bošnjak

Izvori: www.europa.eu.int, www.wto.org, www.cadses.net, www.dei.gov.ba

Web adrese koje Vam mogu koristiti u poslovanju

Drvena industrija u svijetu interneta

www.woodweb.com

Jedan od sveobuhvatnih sajtova iz drvne industrije koji sadrži: ponudu i tražnju za potrebe ove industrije; sirovine, proizvode i poluproizvode, mašine i alate za obradu drveta, bazu eksperata za obradu drveta; dizajnere, arhitekta, konsultante, konsultantske firme, zatim daje forume na temu drveta i obrade drveta, bazu znanja putem članaka sa najinteresantnijim temama iz najpoznatijih časopisa od eksperata koji tretiraju problematiku ove industrije i interaktivne forume iz oblasti rješavanja problema u ovoj industriji (direktorije firmi proizvođača opreme i alata za drvnu industriju, softvera, objavljuje oglase za zapošljavanje, softvere, abrazive, edukaciju, literaturu, knjige itd.).

www.wood-me.com (Internacionalno tržište drvne industrije)

Internacionalno B2B tržište uvezano sa biznisom u drvnoj industriji, daje direktorij izvoznika od preko 60 000 registrovanih firmi i trgovačkih društava (balvani, sirovo drvo, poluproizvodi od drveta, finalni proizvodi od drveta, namještaj, usluge, alati i oprema). Sajt daje ponudu i tražnju sirovina drveta, poluproizvoda i proizvoda.

www.woodindustry.com

Sajt daje potpuno pretraživu bazu podataka profesionalaca koji se bave obradom drveta (arhitekta, proizvođači namještaja, kabineta i dr.) koji se mogu angažovati za potrebe realizacije bilo kojeg projekta iz drvne industrije.

www.woodfibre.com

Sajt sadrži informacije za potrebe drvne industrije, promociju tržišta, listing firmi iz drvne industrije, proizvođače sirovina, poluproizvoda i proizvoda, kao i druge relevantne informacije o udruženjima proizvođača drvne industrije, svjetskim događajima, sajmovima, publikacijama, proizvođačima opreme za potrebe drvne industrije, uslugama transporta i dr.

www.wood-info.com

AKTRIN Wood Information Center-konsultantska firma sa tradicijom dugom preko 20 godina u izradi ekonomskih izvještaja i analiza, studija iz drvne industrije u svijetu.

Sajt nudi konsultantske usluge iz oblasti drveta i namještaja (upravljanje firmom, prodaja i marketing, proizvodnja, inženjering, upravljanje šumama, itd.).

www.globalwood.org

Daje novosti iz industrije drveta, tržišne informacije iz svijeta, ponudu i tražnju, poslovne informacije, direktorij proizvoda, kompanija po zemljama u svijetu, kao i konsultacije o primjeni tehnologija, izložbe, korisne linkove, cijene balvana i proizvoda od drveta, trendove cijena i sl.

www.woodprices.com

Sadrži analize tržišta drvne industrije u svijetu, kao i studije o drvnoj industriji u svijetu po zemljama i regijama.

Daje također informacije o cijeni drveta, proizvoda od drveta i relevantnih industrijskih proizvoda širom svijeta.

www.woodvideo.com

Sajt nudi kataloge i odgovarajuće programe edukacije i video treninga iz drvne industrije i šumarstva.

Pripremila: R. Mandić

ŠTA JE KOMORA URADILA ZA SVOJE ČLANOVE?

U komunikaciji sa članovima Komore i drugim kompanijama, nerijetko se susrećemo sa pitanjem: «Šta je Komora uradila za svoje članove?»

Iako Komora o svojim aktivnostima redovno informiše članove i širu javnost putem Web site-a, «Glasnik»-a, informacija, izvještaja, brošura, publikacija, konferencija za štampu i dr., izgleda da se sve to pokazalo nedovoljnim i da treba koristiti i dodatna komunikaciona sredstva i metodologiju informisanja.

U svojim publikacijama Komora je više puta objavljivala vrste usluga koje pruža svojim članovima, a koje se uključene u članarinu, i vrste usluga koje pruža na komercijalnoj osnovi, pa se, i pored toga, još uvijek postavlja pitanje: «Šta to Komora radi i koje usluge pruža?»

Navedeni razlozi su utjecali da se i u ovom broju «Glasnika» bavimo ovim pitanjem.

Međutim, prije toga, potrebno je ukazati na neke bitne okolnosti koje imaju utjecaja na rad i aktivnost Komore:

- Izmjenama i dopunama Zakona o privrednim komorama u Federaciji BiH propisano je dobrovoljno umjesto obaveznog članstva u komore, sa primjenom od 01. januara 2004. godine;
- Radikalna izmjena finansiranja dovela je Komoru u vrlo tešku situaciju, jer se morala, bez prelaznog perioda i bilo kakve pomoći sa strane, brzo i "u hodu" prilagođavati novim tržišnim uslovima poslovanja. To je zahtijevalo potpunu izmjenu organizacije, metoda i sadržaja rada Komore i stručno osposobljavanje zaposlenika za kvalitetno izvršavanje postojećih i novih usluga;
- Paralelno sa uvođenjem dobrovoljnog članstva, nije došlo do prenosa javnih ovlaštenja sa državnih organa na Komoru, što bi bilo normalno i u skladu sa praksom zemalja u okruženju. U državnim organima i dalje su zadržani poslovi koje je nekada mnogo uspješnije obavljala Komora, kao što su npr.: izdavanje dozvola i licenci za međunarodni transport, usklađivanje redova vožnje u linijskom prevozu putnika i dr.

Navedene i druge okolnosti tražile su puni angažman i saradnju zaposlenih u Komori, predstavnika članova Komore u organima i stručnim tijelima Komore, kao i predstavnika drugih nadležnih organa i institucija. Ostvareni rezultati se stalno prate i analiziraju i na osnovu toga vrše neophodne korekcije, kako u Programu i operativnim planovima rada Komore, tako i u prioritarnim pravcima aktivnosti.

Aktivnost Komore za osam mjeseci ove godine može se, između ostalog, cijiniti na osnovu sljedećeg:

Inicijative prema nadležnim državnim organima

- Komora je uputila 45 inicijativa prema različitim nivoima državnih organa, od kojih su mnoge prihvaćene. Tako je npr. Vlada Kantona Sarajevo izdvojila iz budžeta preko 6 miliona KM za podsticanje

razvoja privrede pod mnogo povoljnijim uslovima od onih koje daju komercijalne banke; usvojila Odluku o vrsti novčanih podsticaja u poljoprivrednoj proizvodnji, na osnovu koje će u ovoj godini oko 3000 poljoprivrednih proizvođača koristiti stimulacije; uzela u razmatranje prijedloge i sugestije Komore na Nacrt zakona o komunalnim taksama koje su u Nacrtu bile enormno povećane i dr;

Dogradnja zakonske regulative

Na prijedlog Komore došlo je do umanjivanja članarine turističkim zajednicama, donešen je i objavljen Zakon o trgovini, ali se i dalje radi na njegovoj dogradnji prema zahtjevima članova; trenutno se vode aktivnosti na izmjeni Zakona o akcizama za visokotarifne proizvode, izmjeni Zakona o carinskoj tarifi, suzbijanju sive ekonomije i sl. Utjecajem komorskog sistema Federacije BiH, Vlada Federacije BiH pripremila je Zakon o podsticanju razvoja male privrede, Zakon o razvojnoj banci Federacije BiH i dr.;

Sporazum o međusobnoj saradnji

U cilju unapređenja poslovne saradnje sa državnim organima i drugim organizacijama i institucijama nadležnim za privredu, Komora je inicirala Protokol o saradnji Vlade Kantona Sarajevo, Kantonalnog odbora Saveza samostalnih sindikata i Komore, potpisala Sporazum o međusobnoj saradnji sa Društvom ekonomista Sarajevo i Sporazum o međusobnoj saradnji SERDE i privrednih komora sa područja ekonomske makroregije Sarajevo;

Smanjenje naknada za uređenje gradskog građevinskog zemljišta

Poseban doprinos Komora je dala u domenu smanjenja naknada za uređenje gradskog građevinskog zemljišta, što je predstavljalo veliko opterećenje za mnogobrojne privredne subjekte. Kao lider u ovom dijelu je općina Centar Sarajevo koja je dala mogućnost da na zemljištu za koje nije donesen program uređenja, investitor snosi stvarne troškove uređenja, što se može regulisati putem ugovora sa javnim preduzećima;

Pomoć u izradi Biznis planova

Komora je učestvovala u izradi Biznis planova malih i srednjih preduzeća koja su aplicirala na dodjelu kredita iz sredstava budžeta Kantona Sarajevo i Zavoda za zapošljavanje namijenjenih

Organizacija privrednih susreta

Komora je organizirala brojne privredne susrete sa domaćim i stranim partnerima. U ovoj godini organizirano je 14 susreta sa predstavnicima stranih delegacija u kojima je učestvovala preko 80 privrednih subjekata. Održana su i dva sastanka sa predstavnicima agencija iz Holandije (ELFI i CBI) koje rade na unapređenju spoljnotrgovinske razmjene sa Evropskom unijom. Prema informacijama koje imamo došlo je do sklapanja poslovnih aranžmana između jednog broja novih članova Komore i stranih partnera.

Uspješno provođenje Programa edukacije

Održano je 20 aktuelnih seminara sa 371 polaznikom, a edukacija se odvijala sa poznatim evropskim i svjetskim institutima.

Komora je učestvovala na šest edukativnih seminara u okviru Projekta Evropska akademija, a pristupila je i pripremama za uvođenje sistema upravljanja kvalitetom iz serije standarda ISO 14001.

Izdavanje publikacija

Komora je izdala publikacije: «Razvojni projekti kompanija sa područja Kantona Sarajevo» i «Direktorij članova Komore» koje su dostavljene svim ambasadama, diplomatsko-konzularnim predstavništvima, mnogim predstavnicima komora i kompanija prilikom organiziranja privrednih susreta, sastanaka, sajмова i u drugim kontaktima, kao i članovima Komore.

U cilju olakšanja poslovanja naših privrednika u poslovima sa inozemstvom, izdate su publikacije: «Terminologija u međunarodnoj trgovini» i «Preferencijalna pravila porijekla». Pored toga Komora učestvuje u realizaciji Projekta «Partners» koji se realizira u organizaciji Evropske unije i Evropske komore a kao partner Komori uključene su komore Italije, Slovenije, Velike Britanije i drugih zemalja.

Organizacija sajмова, prezentacija i promocija

Komora je učestvovala u organizaciji sajмова u zemlji i inozemstvu, od kojih dva u Hrvatskoj, jedan u Srbiji i Crnoj Gori, dva u Turskoj i dva u Bosni i Hercegovini. Pored toga organizirala je više prezentacijai promocija kompanija i njihovih proizvoda na privrednim manifestacijama u zemlji i inozemstvu. U dogovoru sa Komorom Treviso članovima Komore je omogućeno besplatno isticanje objavljivanje u italijanskim novinama.

Javna ovlaštenja

Komora je izdala 134 certifikata o porijeklu robe (FORM-A), izvršila 1.358 ovjera poslovnih poziva i izvršila pripremu dokumentacije za ovjeru poslovnih viza za Sloveniju za 15 firmi.

Razvoj poslovne etike

U cilju razvoja poslovne etike članova Komore, Skupština Komore je usvojila Kodeks poslovne etike, kao važan čin ulaska u moderan i savremen svijet biznisa.

Prevođenje

Izvršeno je prevođenje na engleski jezik 62

razvojnog projekta, Direktorij, Brošura "Vaš evropski partner" i 225 pojedinačnih prevoda poslovnih upita od kompanija iz inozemstva, čiji su prevodi prosljeđeni članovima Komore u zavisnosti interesa djelatnosti kojoj pripadaju.

Pored navedenih, Komora je obavljala i niz drugih aktivnosti koje se ovom prilikom ne mogu sve nabrojati. Treba naglasiti da rad Komore ne zavisi samo od Stručne službe Komore, već i od aktivnosti članova Komore, u smislu pokretanja inicijativa, podnošenja zahtjeva, iznošenja problema, ali i predlaganja rješenja za unapređenje i razvoj privrede. U tom slučaju neće biti potrebe za postavljanjem pitanja: «Što da budem član Komore, šta ste uradili za mene»? Komora kao asocijacija privrede djeluje u pravcu zaštite opštih i zajedničkih interesa, u okviru kojih su sadržani i pojedinačni interesi kompanija. S druge strane, inicijative pojedinih kompanija ili sektora privrede za unapređenje biznisa prerastu u opšti interes čije efekte osjete sve kompanije i zaposleni u njima.

Da li je iko od članova pokušao analizirati koliko su ove aktivnosti donijele direktnu finansijsku korist pojedinoj kompaniji. Nažalost, to niko od članova ne radi, a vrijedilo bi napraviti takvu analizu i onda bi sasvim jasno bilo koliko je isplativo biti član Komore i koliko je članarina simbolična, naspram ostvarene dobiti proistekle iz aktivnosti Komore.

Stoga, kad god se postavlja pitanje: «Da li biti ili ne biti član Komore»? – treba predhodno razmisliti o sljedećem:

- može li pojedinačna kompanija, bez obzira na značaj i veličinu, uspješnije od Komore koja ima stogodišnju tradiciju zastupati opšte i zajedničke interese i biti respektabilan partner državnim organima u zaštiti interesa privrede?
- može li tu ulogu preuzeti neka druga asocijacija i koja?
- kako će se odluka kompanije o učlanjenju ili neučlanjenju u Komoru, dugoročno gledano, odraziti na položaj te kompanije u budućnosti i koliko će ona doprinijeti legitimitetu Komore i njenoj snazi kao partnera državnim organima;
- koliko je, sa stanovišta poslovne etike, ispravno koristiti rezultate samo jednog broja kompanija – članova Komore, ako ti rezultati imaju opšti karakter i odnose se na sve privredne subjekte ili pojedine sektore pivrede?
- postavljati i druga pitanja, ali mislimo da su i ova dovoljna za opredjeljenje kompanija da li će podržati ovu Komoru, po mnogim ocjenama najuspješniju Komoru na prostoru bivše Jugoslavije ili će dozvoliti da se ona ugasi pa, nakon, vjerujemo veoma kratkog vremena shvatiti da Komora ipak treba privredi, ali će se tada morati uložiti mnogo više sredstava i vremena da bi se ona izgradila do nivoa i ugleda kojeg sada ima Privredna komora Kantona Sarajevo.

Centrotans-**eu**roLines

WHAT ARE OUR ACTIVITIES

- ✎ transport of passengers
- ✎ tourism
- ✎ management of bus stations
- ✎ travel agency services
- ✎ service and repair of vehicles

WHAT WE OFFER

- ✎ special transport and transport by contract
- ✎ travel and tourist agency service
- ✎ airplane tickets of local and foreign airline companies
- ✎ bus tickets for domestic and foreign companies
- ✎ ship and ferry tickets
- ✎ annual holidays, school excursions, trips, business travel
- ✎ congresses, seminars, fairs, sport events, culture events

BOOKING AND INFORMATION

Bus station Sarajevo:

00387 33 213 100
213 010

Travel agencies:

00387 33 205 481
211 282
211 283
centrotours@centrotans.com

Management:

033 387 33 464 040
464 045
464 048
brkica@centrotans.com

www.centrotans.com

T O E U R O P E W I T H U S